אונזער טעלעפאָן נומערן זענען
6830
6831
מדיניות

The Daily Hebrew Journal

דער אידישער זשורנאל

אונזער אדרעס איז 542 דאנדעס וועסט

VOLUME XVII No 728 | Thursday, April 10th, 1930 | יום ה׳, י״ב ניסן, פרשה צו, תר״צ. | טאראנטא, דאנערשטאג דער 10־טער אפריל, 1930. | PRICE THREE CENTS

THE NEW YORK PUBLIC LIBRARY APR 14 1930 ASTOR, LENOX AND TILDEN FOUNDATIONS
N Y Public Library 476 Fifth Ave NEW YORK N Y

מאן דערמארדעט פרוי׳ מיט וועלכער ער האט געלעבט ווייל ער האט פארשיכורט די דירה געלט

טראגעדיע אנדעקט אין א הויז אויף סידענהעם עעוועניו. ארבייטסלאזער מאן וועלכער איז אמאל געווען א דערפאלגרייכער געשעפטסמאן האט געמוזט לעבען אויף די פארדינסטען פון דער פרוי וועלכע האט געארבייט אין א האטעל. טראגעדיע האט לויט אלע ווארשיינליכקייטען פאסירט נאך לעצטען מאנטאג.

דערפאר וואס די פרוי מיט וועלכער ער האט געלעבט האט פון איהם פארלאנגט איהרע שווער פארהארעוועטע געלט, האט וואלטער עלי, 52 יאר אלט, דערשאסען צום טויט מרס. אידא לא בראש, 45 יאר אלט, און האט דערנאך באגאנגען זעלבסטמארד, אריינשיסענדיג זיך אין הארץ א קויל פון א ביקס.

וואלטער עלי און אידי לא בראש זענען פון דער פאליציי געפונען געווארען אין זייער היים אין 65½ סידענהעם סט. נעבטען ארום 10 אזייגער אין דער פריה. די פאליציי איז אהין געקומען אויפ׳ן פארלאנג פון מרס. בעילי, וועלכע וואוינט אין צווייטען הויז.

מרס. בעילי האט באמערקט אז עס איז שוין צוויי טעג ווי מען זעהט קיינעם ניט אריין און ניט ארויס פון צווייטען הויז, און האט באשלאסען צו מעלדען וועגען דעם דער פאליציי.

די פאליציי איז געקומען, האט אויפגעבראכען א הינטערשטע טיהר, און נאך א לאנגען זוכען האט זי געפונען ביידען, דעם מאן מיט דער פרוי טויטע. די פרוי איז געלעגען אין איהרע נאכט קליידער אין בעט מיט א קויל אין פייעצע, דער מאן איז געלעגען אויף דער ערד א טויטער מיט א קויל אין הארצען.

מאן האט דערשאסען די פרוי

פון די סימנים וועלכע די פאליציי האט געפונען איז געווארען קלאהר, אז דער מאן האט פריהער דערשאסען די פרוי ווען זי איז געשלאפען, דערנאך האט ער זיך געזעצט אויף דער ערד, האט אנגעשטעלט דעם ביקס צום הארצען, און מיט דער הילף פון א שטריקעל האט ער אויסגעשאסען, בלייבענדיג טויט אויפ׳ן פלאץ.

ווי שכנים און באקאנטע וועלכע קענען די עלים פאר די לעצטע צוויי יאר וועלכע וואוינען דארטען האבען דערצעהלט, האט די טראגעדיע נאך געמוזט מרס. לא בראש האט געארבייט אין א הינען האטעל, און פלעגט געבען דעם מאן דאס געלט וועלכעס זי האט פארדינט, ער אבער פלעגט צוליעב ארבייטסלאזיג־קייט שטארק שיכור׳ן, און ער האט פארשיכורט לעצטען זונטאג ביז איין סעגט פון די הענט. די פרוי האט אנגעפאנגען פארדרען פון איהם דאס געלט, ווייל זי דארף באצאהלען רענט, און ער האט איהר געהאלטען אין ענטפערען, אז ווען זי וועט זיך לייגען שלאפען וועט ער איהר געבען דאס געלט. ווי עס ווייזט אויס האט ער דעם פארצווייפעלטען טאהט שוין געפלאנט א לייגנערע צייט.

מערדער איז געווען א דערפאלגרייכער געשעפטסמאן

מען ווייסט זעהר ווענג וועגען מרס. לא בראש, דאס אלעס וואס מען ווייסט איז, אז זי איז געווען א זעהר גוטע הויז פרוי, האט געארבייט שווער און האט פארדינט גענוג צו דערנעהרען זיך און דעם מאן מיט וועלכען זי האט געלעבט. מען ווייסט אז זי האט ערגעץ א פארהייראטעט טאכטער אין מאנטרעאל.

ווילליאם עלי איז אמאל געווען א דערפאלגרייכער געשעפטסמאן, ער איז געווען א אנדערטייקער אין ריבעלפארד, אנטעריא. ער איז דארטען געאכטעט געווארען פאר זיין ספארטמענשיפ. מיט 2 יאר צוריק איז ער געקומען פון קאבורג, אנטעריא, און האט געוואוינט מיט מאראס לא בראש.

קראנער דר. מ. מ. קראפארד האט באפוילען אפצופיהרען די קערפערס אין מארג וואו עס וועט פארקומען אן אנטערזוכונג.

...דאס בילד ווייזט די אזוי אייבראם שטיינבערג, די הענט געשמידט, איז געכאפט געווארען אין פאליציי געריכט אויסצוהערען די קלאגע פון מארד געגען איהם.

שטיינבערג איז אריבערגעשיקט געווארען אין אסיז געריכט פראצעסירט ווערען אויף א קלאגע פון מארד

אייבראהם שטיינבערג, אויף וועל־כען פאליציי איז ער האט קיינמאל ניט געהאט א קראנערס דושורי, האט מיט א קוין רעוואלווער, האבען זעקס עדות געגען שוואוירען ביים אינקוועסט אז שטיינבערג האט געהאט דעם רעוואלווער מיט וועלכען גאלדבערג איז דערמארדעט געווארען.

2. עס איז אויסגעבראכט געווארען לויט שטיינבערג׳ס איינגענער דערקלערונג, אז ער איז געגאנגען אין דעם פארנאכט פון דעם מארד צו הרב יעקב גאלדבערג און האט איהם געבעטען ער, דער רב, זאל זיך ארייננמישען און זעהן אז מען זאל גאלדבערג׳ן ניט פאלמעסען, דערצעהלענדיג דעם רב, אז גאלדבערג איז פארבראכט געווארען אין א פייער וועלכער איז בער האט זיך אנגעהויבען פון אן עלעק־טרישען דראט.

ניט אכטענדיג אבער אויף דעם איז גאלדבערג געווען פריהליך און האטנאר געוואלט וויסען פון זיין ארויזאקאט. מר. לענאקס, ווען דער פראצעס וועט פארקומען.

מר. לענאקס האט שטיינבערג׳ן פארזיכערט, אז דער פראצעס וועט פארקומען ווי אם שנעלסטען.

מאנטרעאל האט דריי אידישע אלדערמען

מאנטרעאל אפריל 9.

אלס רעזולטאט פון די לעצטע מוניציפאלע וואהלען אין מאנטרעאל וועלען אין סיטי קאנסיל זיין דריי אידישע פארטרעטער אנשטאט צוויי. די נייד־דערא־בערטע אידישע פאזיציע אין לאריער וואר׳ד, וואו מאקס סינלער איז דערוועהלט געווארען אלס אלדערמאן.

די אלטע צוויי אלדערמען זענען יוסף שובערט און לואיס רובינשטיין.

באקומט דער גרענד מופטי געהאלט צו אגיטירען געגען ענגלאנד?־פרעגט קענווארטי

געלעכטער ברעכט אויס אין פארלאמענט ווען קענווארטי פרעגט אויב דער גרענד מופטי באקומט 3,000 דאלאר א יאר פון רעגירונג צו אגיטירען געגען ענגלאנד.

דעפוטאט ג. מאנדער, א ליבעראל, האט געפרעגט אויב די קאמיסיע אין שוין באשטימט געווארען און אויב די נעמען פון דער קאמיסיע זענען אליבערגעשיקט געווארען צו דער נאציאנען ליגע פאר באשטעטיגונג.

שיעלס האט זיך היינט אויך אנטזאגט צו פארעפענטליכען די קארעספאנדענץ האט שיעלס געזאגט, אז די דאזיגע פראגע איז באארבעט געווארען פון עטליכע רעגירונגען וועלכע האבען באשלאסען אז עס איז ניט ווינשענסווערט די קארעספאנדענץ זאל פארעפענטליכט ווערען.

אויף אן אנדער אנפראגע האט שיעלס באשטעטיגט אז דער גרענד מופטי, אלס פארזיצענדער פון מוסולמאנער ראט איז א בעאמטער פון דער פאלעסטינער אדמיניסטראציע, און אלס אזעלכער באקומט ער א יעריליכען געהאלט פון 3,000 דאלאר.

דער מוסולמאנער ראט, האט שיעלס געזאגט, פארטרעט צוויי פונקציעס, איינע א יודישע און די צווייטע א רעליגיעזע.

ווען שיעלס האט עס געזאגט האט דעפוטאט קענווארטי זיך אריינגעמישט און פארקאסטיט געזאגט:

„איז דעם מופטי׳ס פראפאגאנדע געגען זיין מאיעסטעט׳ס רעגירונג א טייל פון זיינע רעליגיעזע פליכטען?״.

אין פארלאנגען האט אויסגעבראכען א געלעכטער. דאס האט ארויסגערופען דעם גרימצארן פון דעם פראגאראבער דעפוטאט באר׳, וועלכער האט געפרעגט דעם ספיקער אויב עס איז רעכט צו מאכען חוזק פון א פראמינענטען גאסט וועלכער איז יעצט א גאסט אין ענגלאנד. דער ספיקער האט איהם אויף דעם ניט געענטפערט.

דעפוטאט איבאנקס האט געפרעגט אויב דער קאלאניאלער אפיס טוט עט־וואס אין באצוג צו דעם וואס דער מופטי העצט אויף די סיריער געגען פראנקרייך.

שיעלס האט אויף דעם געענטפערט, אז דער האי־קאמישיאנער אין פאלעס־טינע פארנעהמט זיך דערמיט, און עס לוינט זיך ניט וועגען דעם ווייטער צו רייד־דען.

אידישער דעפוטאט האט רעזיגנירט צוליעב שוואכען געזונט

לאנדאן, אפריל 9. (איטא).

דאקטאר ספערא, דער אידישער דע־פוטאט אין פארלאמענט, האט היינט רע־זיגנירט צוליעב זיין שוואכען געזונט.

צוויי מענשען טויט 4 פארוואונדעט אין שי־סערי אויף א פארמע

מעלוויל, סאסקאטשעוואן, אפריל 9.

צוויי מענשען זענען געפאלען טויט און 4 זענען פארוואונדעט געווארען ווען עס איז געקומען צו א שיסעריי צווישען דער גראבאווסקי פאמיליע און מייק בי־לארסקי.

ווי עס ווערט פארשטאנען האט מע־רי גראבאווסקי, וועלכע האט געוואוינט מיט בילארסקי׳ן, איהם געבטען פארלא־זען און איז אוועק אהיים. בילארסקי איז געקומען אויף דער גראבאווסקי פארמע, און האט צוערשט דערשאסען איהר מו־טער, דערנאך האט ער פארוואונדעט אנ־דערע פיער מענשען. מר. גראבאווסקי האט בילארסקי׳ן דערשאסען צום טויט.

הונדערט פארוואונדעט אין ראיאט צווישען אינדיער, אונבאריהרבארע קעמפען געגען ארטהאדאקסען

כאמבעי, אינדיע, אפריל 9.

עהענסטע ראיאטען האבען היינט אויסגעבראכען אין נאסיק אין צוזאמענ־הענג מיט מאהאטאמא גאנדי׳ס קאמפאני־ניע פון פרידליכען ווידערשטאנד געגען ענג־לאנד׳ס הערשאפט און פאר אינדיעס אונ־אבהייענגיגקייט.

איבער הונדערט מענשען זענען גע־פאלען פארוואונדעט אין נאסיק וואו א גרויסער עולם אינדיער וועלכע זענען באקאנט אלס „אונבאריהרבארע״, האבען געקעמפט מיט אטאדאקסישע הינדוסען.

די אונבאריהרבארע וועלכע שטיצען די נאציאנאליסטישע באוועגונג און גאנ־די׳ס קאמפאניע, האבען פראטעסטירט ווען די ארטאדאקסישע פיהרער האבען זיי ניט צוגעלאזען אנטייל צו נעהמען אין א פראצעסיע וועלכע איז אראנזשירט גע־ווארען.

אין דעם דאזיגען קאמף האט זיך די פאליציי ניט געמישט און האט נעלאזען די דידוסען אויסקעמפען עס צווישען זיך.

אראבער פארמשפט צו 18 יאר געפענגעניש

ירושלים, אפריל 9, איטא).

קאמיל סאלים איז פאר׳משפט גע־ווארען צו 18 יאר געפענגעניש מיט שווע־רער ארבייט פאר באטיילינען זיך אין דעם מארד פון דער דושארדזשיער אידי־שער פאמיליע אין ירושלים אינ׳ם ערשט־טען טאג פון ראיאט.

סאלים איז אויך פארמשפט געווא־רען צו באצאהלען 1,200 דאלאר פארגי־טונג די יורשים פון דער פאמיליע.

די דערמארדעטע אידישע פאמיליע איז באשטאנען פון דריי מענשען.

סטודענטען דעמאנ־סטראציע צוטריבען פון פאליציי

בוקארעסט, אפריל 9. (איטא).

די היגע פאליציי און זשאנדארען האבען היינט פונאנדערגעטריבען א גרופע אנטיסעמיטישע סטודענטען וועלכע האב־בען אנגעהויבען אן אנטי־אידישע נאסען דעמאנסטראציע.

די סטודענטען זענען ארויס אין דער דעמאנסטראציע נאכדעם ווי זיי האבען געהערט א העכסט אויפהעצענדע אנטי־סעמיטישע לעקציע פון זייער פראפעסאר קאטוניאנו, א באריהמטער אנטיסעמיט.

ניי אידישע ביבליאטעק פאר א פערטעל מיליאן דאלאר

סינסינעטי, אפריל 9 (איטא).

נעכטען האט מען דא אנגעהויבען צו גראבען דעם פונדאמענט פון א היברו יוניאן קאלעדזש ביבליאטעק וועלכע וועט קאסטען א פערטעל מיליאן דאלאר און וועט אנטהאלטען 125 טויזענט ביכער.

די יעצטיגע בערענהיים ביבליאטעק וועט פארוואונדעלט ווערען אין א מוזעאום פאר טייערע אידישע מאנוסקריפטען.

אין דער ביבליאטעק וועלען זיין פאר־שיידענע צימערען פאר באריהמטע מא־נוסקריפטען.

אידישע יונענט האלט זיך ניט אייז אין די קאלאניעס, זי קויפט אין שטאדט

מאסקווע, אפריל 9, (איטא).

די סאוועטען רעגירונג האט באשטימט 400 טויזענט דאלאר צו העלפען אידען אריבערצופפהרען פון קליינע שטעדלאך אין אנדערע פלעצער.

די קאמוניסטיש־אידישע פרעסע איז שטארק באזארגט וועגען דעם וואס אזא גרויסע צאהל אידישע יונגעלייט פארלאזען דן די קאלאניעס און לויפען אין די שטעדט וואו זיי ווערען פראסטע ארבייטער. די צייטונגען זענען ארויס מיט אן אויפרוף צו דער יוגענט ניט צו פארלאזען די קאלאניעס, ווייל די אלטע לייט וועלען מיט די קאלאניעס ניט קענען אנ־פיהרען.

א צאהל קאלאניסטען אין יאנקאי האבען זיך געווענדט צו דער רעגירונג מען זאל ארויסשיקען זייערע קינדער פון שטאדט צוריק אין די קאלאניעס. דאס ווערט אן ערענסטע פראבלעם, ס׳וועט מו־מען צו א שארפען קאמף צווישען דער שטאדט און דעם דארף, די אידישע יו־נענט וויל זיך איינפאך אין דארף ניט איינהאלטען.

אין קריוויאראג געגענד האבען די אידישע קאלאניסטען מיט גוואלט ארויס־גענומען פון די קאלעקטיווען ניט נאר זייערע בהמות נאר אויך די פערד וועלכע זענען אויף אן אונגעזעצליכען אופן צוגע־נומען געווארען פון זיי.

דריי מיליאן דאלאר צו באקעמפען הייסעריק

קאירא, עגיפטען, אפריל 9.

די עגיפטישע רעגירונג האט זיך גע־ווענדט צום פארלאמענט מיט א פארלאנג צו געבען איהר עקסטרא דריי מיליאן דאלאר צו באקעמפען דעם הייסעריק וועל־כער איז דאס לאנד באפאלען און טוט אן פיעל שאדען.

פאלעסטינע וועט ווייטער געבויט ווערען אויב אלע אידן וועלען העלפען, זאגען אנענטור מיטגלידער

ניו יארק, אפריל 9, (איטא).

ניט אכטענדיג וואס די דעבאטען אין פארלאמענט וועגען דעם באריכט פון דער פאלעסטינער קאמיסיע וועלען פאר־נעהמען א לייגנערע צייט, איז דאך אבער זיכער, אז די אפאזיציע צו דעם אז ענג־לאנד זאל אנהאלטען דעם מאנדאט אויף פאלעסטינע א גאנץ קליינע, און די פא־ליטישע קאנדיציעס זענען אזעלכע, אז די עקאנאמישע און קולטורעלע ארבייט אין פאלעסטינע וועט אנגעהן, אויב די אידען פון דער גאנצער וועלט וועלען העל־פען אין דער ארבייט.

די דאזיגע דערקלערונג האבען היינט געמאכט דר. סיירוס אדלער און דזשאזעף היימאן צו א פארטרעטער פון דער „אי־טא״ וועלכע זענען אנגעקומען אויף דער „בערעמען״ פון לאנדאן, וואו זיי זענען געווען ביי דער זיצונג פון אנענטור ראט.

דער סטייטמענט וועלכען די דער־מאנטע האבען פארעפענטליכט לייענט זיך ווי פאלגט:

„אין דער צייט ווען אונזער הויפט צוועק צו פאהרען נאך לאנדאן איז געווען צו זיין ביי דער סעסיע פון אנעטור אר־מיניסטראטיווען קאמיטעט, האט זיך עס אבער גליקליכערווייזע אויסגעארבייט אזוי, אז אידישע וועלט פראבלעמען זע־נען פארהאנדעלט געווארען.

„מיר האבען געהאט א גרויסע גע־לעגענהייט אין לאנדאן צו דיסקוטירען מיט אידישע פארטרעטער פון פוילען, רו־מעניע און אנדערע לענדער וועגען דעם יעצטיגען עקאנאמישען צושטאנד פון די אידען אין די דאזיגע לענדער.

„דר. בערנארד קאהן, דער דזשאינט פארטרעטער אין איירעפא, האט פארגע־לייגט א פלאן פון א דריי יאריגען רע־קאנסטרוקטיווען הילפס פלאן. פעליקס וואר׳בורג׳ס מעסערדזש וועגען דער ארבייט פון דער אידישער אגענטור, אן איינגערע סימפאטישע פארשטענדיגונג צווישען די אמעריקאנער און איירעפעאישע אידען, די ארבייט פאר א פרידליכער פארשטענ־דיגונג צווישען די אידען און די אראב־בער, דאס אין אלעס געטאן געווארען.

„די אידען פון דער גאנצער וועלט באגעגענען זיך ניט מעהר מיט פארזיכע־רונגען פון ענגלאנד אז די באלפור דעק־לאראציע וועט דורכגעפיהרט ווערען, זיי ווילען זעהן עטוואס ממשותדיגעס, האט ערקלערט לואיס ליפסקי, וועלכער איז אויך היינט אנגעקומען פון לאנדאן, און ענג־לאנד וועט מוזען איהר פארשפרעכען באר־שטעטיגען מיט מעשים.

ווייטער דעבאטען אין ענגלאנד אויף דער פאלעסטינע פראגע

לאנדאן, אפריל 9.

שריטע ווערען גענומען וואס שנע־דער צו באשטימען די כותל מערבי קאר־מיסיע. ווער עס וועט אריין אין דער קאר־מיסיע איז נאך יעצט ניט גענוי באר־שטימט, האט דער געהיילפס קאלאניאל סעקרעטאר, שיעלס געזאגט היינט אין פארלאמענט ענטפערענדיג אויף אן אנ־פראגע.

ראיאט פארוואונדעט אין שי־סערי אויף א פארמע

מעלוויל, סאסקאטשעוואן, אפריל 9.

צוויי מענשען זענען געפאלען טויט און 4 זענען פארוואונדעט געווארען ווען עס איז געקומען צו א שיסעריי צווישען דער גראבאווסקי פאמיליע און מייק בי־לארסקי.

ווי עס ווערט פארשטאנען האט מע־רי גראבאווסקי, וועלכע האט געוואוינט מיט בילארסקי׳ן, איהם געבטען פארלא־זען און איז אוועק אהיים. בילארסקי איז געקומען אויף דער גראבאווסקי פארמע, און האט צוערשט דערשאסען איהר מו־טער, דערנאך האט ער פארוואונדעט אנ־דערע פיער מענשען. מר. גראבאווסקי האט בילארסקי׳ן דערשאסען צום טויט.

א גרויסע צאהל אידען אין ניו יארק האט ניט אויף פסח

ניו יארק, אפריל 9, (איטא).

עס איז שיער געקומען צו א ראיאט נעכטען נאכמיטאג אויף דער איסט סייד וואו אן עולם אידען צווישען פיער און פינף טויזענט האט געוואוינט צו באקו־מען מצה.

יערליך באקומען אריטע אידען מצה, אנדערע פסח׳דיגע שפייז און עטליכע דאלאר וועלכע ווערען אויסגעטיילט אין א קעלער פון א שול צו אריטע לייט, דאס יאר צוליעב דער אויסערגעוועהנליכער ארבייטסלאזיגקייט איז די ליין געווען זעהר א גרויסע, מענשען זענען געשטאנען פון אין דער פריה אן, און ווייל עס איז ניט געקומען צו זייער רייהע זענען זיי געווארען אונגעדולדיג און האבען גע־וואלט אויפברעכען די טיהר. עס איז גע־קומען צו געשלעגען, אבער שפעטער האט זיך דער עולם איינגעשטילט.

אין אנדערע געגענדען פון ניו יארק האט מען אויך געטיילט מצה און פסח׳־דיגע שפייז צו אריטע לייט. איבעראל זע־נען די ליינס געווען גרויס, מיט מענער, פרויען און קינדער.

נייעה וועג באשטימט פאר די אידען וועלכע ווילען געהן צום כותל מערבי

ירושלים, אפריל 9, (איטא).

די פאלעסטינער רעגירונג האט באר־שטימט א ספעציעלען וועג פאר די וועל־כע ווילען געהן צום כותל מערבי דעם ערשטען טאג פסח.

צוויי אראבער אין חיפה וועלכע זע־נען באשולדיגט געווארען אין דערמארדען דעם אידישען קצב משה ראטמאן אין צייט פון די ראיאטען, זענען באפרייט גע־ווארען, ווייל דער ריכטער האט געצווויי־פעלט אין דער אויפריכטיגקייט פון די ערות וועלכע זענען גרופען געווארען פון דער אנקלאגע.